

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΕΝΑΣ ΠΡΟΓΟΝΟΣ ΤΟΥ ΜΩΡΕΑΣ

Ο Ίωάννης Παπαδιαμαντόπουλος και η ήγεμονική ζωή του. Το επεισόδιο του γάμου του. Το άρχοντάκι των Πατρών. Η ημέρα της έκρηξης του Αγώνος. Ο Παπαδιαμαντόπουλος στο πολιορκημένο Μεσολόγγι. Θα πεθάνω μαζί τους! Το άξιολογό του και το ακούλακι του. Ο μαρτυρικός του θάνατος.

Ίωάννη Παπαδιαμαντόπουλο, τον ένδοξο αγωνιστή και υπατάχτη των Πατρών που έθυσιασε όχι μόνο τα πλούτη του αλλά και αυτή τη ζωή του στην πατριώτικη έβδο του Μεσολογγίου.

Μιά άλωσίδα από θεϊματικά επεισόδια είναι η ζωή του Ίω. Παπαδιαμαντόπουλου. Ήταν παπαδοπαίκτης. Ο παππούς του Παπιά Γιώργης, Ηπειρώτης, υψώθ' από μια Χριστουγεννιάτικη λειτουργία, άποκαρφάλισθη στην αβύθ' της Έκκλησίας από τους Τούρκους. Μετά τη συμφωρά αυτή, η οίκουγένεια κατέβηκε στο Αιτωλικό, από καί σ'ας Πάτρας, κ' εγκαταστάθηκε στην έμπορικη αυτή πόλη, όπου γεννήθηκε ο Ίωάννης στο έτος 1764.

Από μικρός υπήρξε στο έμποριο, στο γραφείο του θείου του, όπου επέδειξε μοναδικό ταλέντο. Γρήγορα απέκτησε έπιρροή, και με τον καιρό δική του παρουσία. Τούρκοι και Χριστιανοί τόσο τον έζητιμιούσαν, όστε τον έβραζαν συμβιβαστή στις διαφορές τους. Ο Ίω. Παπαδιαμαντόπουλος ήταν άφοβος νέος, ζωηρός, μορφωμένος και αγαπητός από την άμωροφότερη και πλουσιότερη κοπέλλα των Πατρών, την Έλενη, κόρη του Ίω. Καλαμογιάτη. Στο γάμο τους συνέβη το άκόλουθο περίεργο επεισόδιο.

Έπικρατούσε τότε μία συνθήρα σ'ας Πάτρας, όταν η νύφη ήταν από πλούσια οίκουγένεια, να τη μεταφέροιν, από το πατρικό της σπίτι στο γαμπρικό, επάνω σε χρυσοστόλιτο φορείο, σ' ένα είδος Βενετανικής σέ ν τ ι α ς. Άλλα τη εποχή εκείνη μιά μόνο σένια υπήρχε σ'ας Πάτρας, ή του Προθένου της Όλλανδίας, και αυτή χρησιμοποιούσαν οι άρχοντες. Φαινόταν όμως ότι, από άποια ραδιουργία, την παραμονή των γάμων, ο Προθένος άγόνηθηκε να δανείσει το φορείο του. Ο Παπαδιαμαντόπουλος τώμαθε, παράγγειλε άμέσως νάφουδ'ν ξυλονογία, χρυσοποικιλιατή κλπ., και σε μία νύχτα έφτιαξαν μία σένια που ήταν άσυγκρίτως μεγαλοπρεπέστερη από την Προθένική.

Η νύφη, μέσα στο φορείο εκείνο, βασταζόμωνο από λαμπροπολιμένους συγγενείς της, νέους, έπιασε με μουσικά όργανα και έβριση συνοδεία, κάτω από τα παράθυρα του Όλλανδου Προθένου.

Από την εποχή εκείνη, ο βίος του Ίωάννου Παπαδιαμαντόπουλου έγινε ήγεμονικός. Είχε μέγαρη, βίλλες, Ιπποστάσια, άνθώνες. Στά έμπορικώς του καταστήματα εργάζονταν πολυάριθμο προσωπικό. Είχε 12 ιδιόκτητα πλοία! Το σπίτι του είχε την όφι μικρή ήγεμ νική αλής, με πολλές σάλες, πολιορκήνες με χρυσόβρανια έπιπλα, Έξτραπαικά. Στο άρχοντικό αυτό έστρωσανταν πάντοτε πέντε μεγάλα ίδιαιτερα γραπτάκια, στα όποια έπρωσαν οι υπάλληλοι των γραφείων του, οι υπηρέτες κλπ. χωρισμένοι σε τάξεις κατά την ιεραρχία... Τα συμπόσια, τα βαφίρια και λοιπές γιορτές που έδινε ο Πατρικός από τους άρχοντες ήταν καθημερινές. Στά γυμνάσια του λάβαιναν μέρος όλοι οι έπίσημοι, ξένοι και ντόπιοι, οι πρόδονοι των Δονάριων, οι κληρικοί, οι διδάσκαλοι του Γένους, μουσικοί, έρωφάντες, τραγουδιστές της πόλεως, οι όποιοι στο τέλος έφθειναν μ' ένθουσιασμό πρώτα εκκλησιαστικούς ύμνους κ' έπειτα θωύρια του Ρήγα, χωρίς κανένα φόβο...

Τ' άρχοντοπούλα του Μωρηά το θεωρούσαν καμάρη τους να ύπερπύθονταν λίγο καιρό υπάλληλοι σ'α γραφείο του Παπαδιαμαντόπουλου. Όθωμανοί πασοσάδες και μπηδες ζητούσαν τη φίλια του Έκείνου: τους άκουους βέβαια με ύπομονή, δέν έπαυσε όμως, σάν μέλος της Φιλικής Έταιρίας, να προστοιμάη την Έπανάστασι Αίλουσ μήνες προ της έκρηξης του Αγώνος του συνέβη το άκόλουθο περιστατικό:

Μιά νύχτα, ρίξανε κρυφά σπίτι του ένα γραμμά, με το όποιοι ο άνανυμογράφος άπαιτούσε 500 Ίσπανικά τάλληρα. Όριξτε να βαλθούν με άκρη μουσικήτητα στα έπιατα του ναού του Αγίου Ανδρέα και χωρίς να γίνη η παρακική έρσηνα γιά ν' άνακαλυφθώ το όνομα του ζητούντος. Ο άνανυμογράφος διαφορετικά έφροβέριζε με θάνατο τον Παπαδιαμαντόπουλο και τα παιδιά του. Ο Παπαδιαμαντόπουλος έπυθεσε όσι: ή εινεκα νέννας προδότης της Φιλικής ή όσι κάποιος Όθωμανός άνακάλυψε τη συμμετοχή του στην Έπαιρία και ζητεί να τον έβδίση. Έβραλε λοιπόν τα χρύματα στα έρείματα, εφρόντισε όμως και να καταγγέλι η την πράξη και στην άστυνομία, ή όποια έπιασε τον έκβισαστή την ώρα που έπύθανε να τα πάρη. Ήταν ένας... ύδασημοτικός Άλβανός, ο όποιος δέν εγνώριζε τίποτε γιά τη Φιλική Έταιρία. Όλολόγησης την ένοχη του και έήτησης έλεος. Ο Άστυνόμος, σύμφωνα με την τότε Τουρκική συ-

νήθεια, έρώτησε τον Παπαδιαμαντόπουλο ποιά τιμωρία να έπιβάλη στον έββισαστή,άλλ' ο Παπαδιαμαντόπουλος παρωσώστηκε σεάπλη έββια, έμοίρασε τα έπιστοφραφενά τάλληρα στους στρατιώτες της Άστυνομίας, άλλά το γεγονός αυτό τον ώδήγησε σε σοβαρότερες σκέψεις: Καταλάβαινε ότι τα μυστικά της Φιλικής Έταιρίας δέν θ' άργούσαν ν' άνακαλυφθούν, κ' έσπερε μιά όρα άρχίτερα να κηρύξουν την Έπανάστασι.

Η 25 η Μαρτίου 1821 θεωρείται η μεγάλη ημέρα του έθνικού σαλλίσματος της Αγίας Λαύρας. Οι Μεσοήθιοι όμως λαοοί έπίσταται ότι ο Άνάνας είχε έσπασεί λίγες μέρες προήτερα στας Καλάβιας. Οι Πατρινοί διεδικούιν την προτραίωτική, δείχνοντες την έγγραφη μαρτυρία του Πουκεβίλ. Πράγματι, στο Ήμερολόγιο του ο φιλέλληνας αυτός συγγραφεύς διηγείται τ' άκόλουθα:

«Πάτρι 4 Άπριλίου (23 Μαρτίου) 1821. 6 μ. μ.

«Ακούγονται φωνές ύπερ της έλευθέριας συνάμα καιείται και ή πόλις. Οι Τούρκοι, πριν κλεισούιν στο Φρούρ,ο, καίνε το σπίτι ενός πλοισίου Έλληνας, του Ίω. Παπαδιαμαντοπούλου...

«5 Άπριλίου — Τη φριχτή νύχτα διαδέχεται ή ημέρα, που δέν ήλιχιζα να την ιδώ...

«6 Άπριλίου.—Οι Έλληνες των περιχώρων συρρέουν, άνευ διευθίνσεως, στην πόλι, κρύζοντας: «θάνατος στους Τούρκους!» Υψάνεται ή σημαία του Σταυρού στην πλατεία του Αγίου Γεωργίου... Οι προετοί της Βοστωίας μύνηουν θριαμβούτικα στας Πάτρας φέρνοντες επάνω οι κοντάρια πέντε κερφάλια Τούρκων!... Η προκαγιά άναψε...

Ο Ίω. Παπαδιαμαντόπουλος τρέχει παντού, δίνοντας όλη την όρη του στον Αγώνα. Πηγαίνει στη Ζάκυνθο και στην Ίθάκη, από και στην Υδρα γιά να συντελέση στον καταρτισμό του πολεμικού στόλου.

Έπειτα ταξιδεύει στην Ίταλία γιά ν' αγοράση πολεμοφόδια, κανόνια κλπ. Βάζει όλη του την περιουσία στην διάθεση της Προσωπικής Κυβερνήσεως, ή όποια χρησιμοποιεί τον μεγάλο αυτό πατριώτη σε όλες τις σπουδαίες ύπηρεσίες. Άλλά το ήρωϊκό στάδιο του Παπαδιαμαντοπούλου άρχίξει κρούση από την πολιορκία του Μεσολογγίου όπου έδωσε τα λαμπρότερα δείματα αυτούθωσίας: Αυτός που είχε άλλους ζήση με ήγεμονικές άπολαύσεις, ύπέφερε τώρα με καρτερία όλες τις στερήσεις των πολιορκημένων. Όταν η έλλατις προφών έφθασε στο κατακόρυφο, ο Παπαδιαμαντόπουλος—κατά το Γεννάριο του 1826— έβήγα από την πόλι με τους διλαρχούς Γ.Βαλιάνο και Ζώη Πάνου, πέρασαν κρυφά μέσα από τον έθχρικό στόλο κ' έφθασανστη Ζάκυνθο. Εκεί ο Παπαδιαμαντόπουλος έμόχεσε όσες ζωοτροφικές πύρες καίτανανούσες στο Μεσολόγγι,μην έδόνταν ν' άκούση το παρακίλια της γυναίκας του και πού συγγενών του που προσπαθούσαν να τον κρατήσουν στη Ζάκυνθο: «—Έβδωσα λόγω τιμής στους Μεσολογγίτες να πάω πίσω, και ή να ζήσω ή να πεθάνω μαζί τους!» έλεγε:

Άλλά και τα τροφίμα έκείνα έτελείωσαν. Μαζί με τους Μεσολογγίτες ο Παπαδιαμαντόπουλος ύπέφερε τα γνωστά εκείνα άδηγητα βάσανα της πείνας, των άσθενειών, της έχθρικής λίσσας. Όπως λέει ο ποιητής, το Μεσολόγγι ήταν «μικρό καλυβάκι» που το χυπούσε ένα κροβροδύ πέλαγος»:— ή Τουρκιά! Τότε στις τραμωτέρες ημέρες της πείνας, που θύμζονταν την κόλιασ του Δαντι, συνέβη στον Παπαδιαμαντόπουλο το άκόλουθο επεισόδιο:

Γιά μονάχη συντροφιά του είχε ένα μικρό σκυλί, ή ένα άλογο. Το πρώτο πιστό έσώ τονε διακρίδισε στις στενοχώρες όσες, με το δεύτερο λογάρισε να περάση φριππος μέσα από τις έχθρικές τάξεις στην όρα της Έββδου. Μιά μέρα όμως είδε στο όριομ στραμπύδες να φιλονεικούιν γιά ένα άλογο, ποιοι να το προνοπάσουν γιά να τσφαξούν και τα φάνε. Ο Παπαδιαμαντόπουλος τους είπε:

— Σταθήτε, παιδιά! Δέν είναι άνάγκη να σκοτωθήτε. Πάρτε το δικό μου άλογο.

Και τους το έδωσε!

Κατά την παραμονή της Έββδου, ο πιστός του υπηρέτης, την όρα που όλοι ετοιμάζονταν, πήρε κρυφά το σκυλάκι, τώπρωξε, το μαγέρεψε, έδωσε στο άγέννη του να φάη, έφραγε κ' ο ίδιος. Ο Παπαδιαμαντόπουλος τον έρώτησε πώς μπόρεσε και το βρήκε αυτό το νόστιμο κρέας και από τι ζώο ήταν.

— Τυφοκοκκίνιας ήταν, άφέντη, άπάντη ο ύπερπύθης. Τώβρηκα, κατά τύχη, χωρέω σε μία τρούπα, στο χάμο...

«Ε, κρεσάτι, να πάρουμε κομμάτι δύναμη, ός που να ξεκινούμες.

Ο Παπαδιαμαντόπουλος— που είχε μένει πατοί και κόκκαλο από τήνάχμνια,

ΤΑ ΩΡΡΙΟΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΕΝΕΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΑ "ΓΡΑΦΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΒΙΛΙΩΣ",

TOY PIERRE LOUIS

'Η παντρεμένη φίλη.

Είχαμε γαννηθή την ίδια μέρα κι' απόψε παντρεύτηκε η Με- λισσά, η πεύ άγαπημένη μου φίλη. Τά τρανιάφιλια βρίσκονται ακόμα στο δρόμο, κα φώτα δέν έχουν πάψει να καίνε.

Σταυαυρίζω από τον ίδιο δρόμο με τη μάνα μου και συλλογιέ- μαι. Μπορούσα κι' εγώ νάμαι σήμερα, διτι είναι αυτή. Είμαι μεγά- λη κοπέλλα παιδί.

'Η συνοδεία, οι αούλοι, τὸ τραγουδι τὸ γάμου και τ' άνθοτο- λισμένο άμάκι τὸ συζύγου, έλας αυτές οι γιορτές θά ξετυλιχτούνε γύρω μου, μέσα σε κλαδιά έλιιάς.

Καθὸς αυτή την ώρα η Μελισσά, εσαι κι' εγώ θά βγάλω τὸ πέ- πλο μπροστά στον άντρα μου, θί γνωρίζω τον άρρα σε μιά νύ- χτα κι' άργότερα μικρά παιδιά θά βυζάξουν από τὰ δροσερά μου στήθη...

'Ανυπομονησία.

"Επεσε μες στην άγκαλιά της κλαίοντας και πολλή ώρα ένωθε τὰ δάκρυά μου νά πέσουν θορόμá στον όμο της, άσπου μ' άφησε η θλίψη νά της είπω :

— «Άλλοίμονο! Είμαι μιά παιδούλα· οι νέοι δέ γυρίζουν νά με κυτάξουν. Πότε θ' έχω σαν έσένα γλυκέες έμφορες που νά τραβάνε τὸ φίλι; Κανένας δέν άνοίγει τὰ μάτια περίερα όταν ξε- φρεύγει ο γιωνάκς μου... Κανένας δέν σκίει ει νά πάρη τὸ λουλουδι που πέφτει άπ' τὰ μαλλιά μου... Κανένας δέ φοβερίζει νά με σκο- τώσει άν δώσω τὸ στόμα μου σ' άλλον...»

Και μ' άκοιούθησαν έκείνη τρυφερά : — « Βιλιώ, μικρή παρθέ- να, φωνάζεις σαν τή γάτα κάτω άπ' τὸ φουγάκι κι' άδικα ταράζε-σαι. Μάθε πως οι άνυπομονες κοπέλλες δέ φτάνουνε στο γάμο γρη- γοράτερα άπ' τίς ειλιάς...»

'Η ρόκα.

"Ολη τή μέρα η μάνα μου μ' έκλεισε στο γυναικονίτη μαζί με τις άδερφές μου που δέν τις άγαπώ και που μιλιάν άνταμασά τους με σιγανή φωνή. 'Εγώ, σε μιά μικρή γωνιά, γιέθω τή ρόκα μ' άπο τή Ρόκα, όπου είμαι μόνη μαζί σου, σε σένα μπορώ νά μιλήσω.

Με τή μάλλινη άσπρη περούκα σου μοιζίζεις με καμμιά γρησί. 'Ακουσέ με !..

"Αν μπορούσα, ζέ θά καθόμουν εδὼ μέσα στο σκοτάδι των τοίχων νά γνέθω· θά κοιμόμουνα μέσα σε μενεξέδες, στις πλαγιές τὸυ Τσάρου.

Μά η μάνα μου, καθὸς είναι πεύ φτωχιά από μένα, δέ θέλει νά με παντρεύη. 'Οπότε σου τὸ λέω : Νά μὴν ιδῶ τή μέρα τὸυ γάμου μου, άν ο άντρας μου δέ μ' άδηγήση μόνος του στο κατώ- φλι τὸυ σπιτιού του, δέν είναι άφάτος σαν τόν ήλιο !..

Προσφορά στή θεά.

Δέν είναι γιά τήν 'Αρτεμι που τή λατρεύουνε στη Δήλο αυτό τὸ στεφάνι που τῶχο πλέξει με τὰ χέρια μου, άν και η 'Αρτεμις είναι μιά καλή θεά που θά με φυλάξη από δούλους γέννες.

Όσοι γιά τήν 'Αθηνά είναι που τή λατρεύουνε παντού άν κι' είναι χρυσελεφάντινη και κρατεί στο χέρι της ένα στερογγυλό ρόδι, που τραβάει τὰ πουλιά.

"Όχι, δέν είναι γι' αυτές, είναι γιά τή 'Αρροδίτη που τή λατρεύω μ' όλη τήν καρδιά μου, γιατί αυτή μόνο θά μου δώσει έκείνο που λείπει από τὰ χέλια μου, άν χρειάσω στο ίερο της δένδρο τὸ στεφάνι μου, τὸ κομμάκι μου άπο τρυφερό τρανιάφιλια.

Μά ζέ θά είπω ποῦ δύναται έκείνο που θά ήνη παρανάλασο νά μου στείλη. Θά σηκωθῶ στην άκρη των ποδών μου και ομιώ- νοντας κονιά της θά της είω κρυφά τὸ μυστικό μου : — «Ποῦθό είναι φίλο !...»

Τὴ εστὶ συναλλαγματική

"Ένας καθηγητής τὸυ Πανεπιστημίου τὸυ Παρισιού, γνωστότε- ρος από τὰ χρέη του παρά από τὰ βιβλία του, και με περισσοτέ- ρους δανειστές παρά μαθητάς, έρώτησε έναν φοιτητή, τήν ήμέρα των εξετάσεων :

- Τι είπες ή συναλλαγματική ;...
— Δ...δέν γνωρίζω, κυρίες καθηγητά! άπήνητησεν ο φοιτητής τραυλίζοντας.
— Είσθε εὐτυχής... είπε τότε ο καθηγητής. άναστενάζοντας βαθείά.

'Η δυστυχία...

Σε κάποιο φιλολογικό δείπνον που έδινε στο σπίτι του ο 'Εδ- μονδος δέ Γκογκού, ή συζητήσις περιεστρέφετο στην ευτυχία, και σε πὸς τήν άντιλαμβάνεται ο καθένας.

'Αφού όλοι είπαν τή γνώμη τους, ήρθε ή σειρά και τὸυ Δωδέ νά ή ή τή δική του. 'Ο Δωδέ τότε με τὸ μελαγχολικό του ύφος— έπειδή ήταν ήδη άρρωστος και ύπέφρα από συνεχείς και τρομε- ρους πόνους—είπες :

— Δέν ύπάρχει ευτυχία. Αυτό που όνομάζομεν «ευτυχία» δέν είναι παρά άπάως ή οιακή τής δυστυχίας !..

Ποιὸ προτιμῶσε...

Μιά μέρα, ο 'Αλέξανδρος Δουμάς εδέχθη τήν επίσκεψη ενός νεο- ρου δραματικού συγγραφέως, ο όποιος τὸυ έφερε δυο τελευταία του θεατρικά έργα γιά νά τὸυ τὰ διαβάση. 'Ο Δουμάς, καρτερι- στικά, έκάθισε στην πολυθρόνα του και παρεκάλεσε τὸν νεαρό συγγραφέα ν' άρχίση τήν άνάγνωσι.

'Αφού εδιδάρασε τὸ πρώτο έργο, ο συγγραφέας έρώτησε τὸν Δουμά :

- Πῶς σάς φαίνεται ;...
— Τι νά σάς πῶ... άπήνητησεν ο Δουμάς. Προτιμῶ τὸ. άλλο !..
— Μά δέ σάς τὸ διάβασα άκόμη...
— Γι' αυτό άκριβῶς τὸ προτιμῶ...

'Ο μικρὸς ὄρφανὸς

'Η κυρία Δρουέ—ή φίλη τὸυ Βίκτορος Ουγκώ—διηγείται σὰ 'Απομνημονεύσάτης τὸυ δέξς χωριταμένο άνέκδοτο.

Κά τότε βρήκε στο παράθυρο κίε έριξε μιά δεκάρα ο' έναν μικρό ζητινὸ, ο όποιος τραγουδούσε λυπητερά, τήν ὄρφανα του... 'Ο μικρὸς έπείλη : έσχυσε, έπληξεν τὸ νομισμα, και άφού είδε τὰ δάκρυα ήταν εφάναξε με φύρακα πρὸς τήν κυρία Δρουέ :

— Μορέ μπαρό ! Γενναϊοδάρια !.. Κι' ύστερα σου λένε «ήνε... ὄρφανός» !..

Έκασος ζέ και από ρεαλιστικούς—δέν έμίλησε. Σχυμμένος, έστρωσε άνυπόπτος, και στο τέλος εφάναξε τὸ σκυλάκι του νά τὸυ δώση... τὸ ίδιον τὸ κῶκχαλα. Μά σαν είδεν ότι τὸ σκυλάκι του δέν έρ- ρωπιανε, κατέλαβε τή θλιβερή άλήθεια. Διακουμένος είπε στον άρρητό του :

— Άχ, τὸ είχα καλλίτερα νά πέθαινα τής πείνης παρά νά μου φάξουν τὸ σκυλάκι μου !

Μά ο πιστός ύπηρετής τὸυ άποκρίθηε με τὸ θάρρος τής μα- ραδής άφοσίωσης :

— Άδριο πεθαίνουμε όλοι και δέ θά γλύτωνε βέβαια τὸ σκυλί σου. Τὸυλάχιστον εσαι μᾶς έδωας λίγη δύναμη, νά πεθάνουμε ὄρ- ροι στα πόδια μας, με τὸ σπαθί στο χέρι, σαν άντρες !

'Ο Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος χάρηκε στην 'Εξοδο. Τὸ θά- νάτο του σκεπάζει τὸ μυστήριον. 'Από τις διάφορες φήμες, ή πιο σωστή φαίνεται έκείνη που διηγήθησαν άργότερα δυο άπελευθε- ρωθέντες αιχμαλωτοι : Δηλ. ότι ο Παπαδιαμαντόπουλος με τὸν 'Αρχιερέα τὸν Καθάλη και άλλους, γύρισε πίσω στην πόλι, κλει- στήσαν σ' ένα μύλο, έβαλαν φωτιά και κάησαν. 'Ο Ιστορικός Γου- όδος γράφει τὰ δέξς περίερα : «Μερικες γυναίκες εββαίωσαν ότι την άλλη μέρα τής 'Εξόδου, έκει που τις έπήγαγαν οι 'Αρσάες στην ειχμαλωσία είδαν έξω από τὸν προμαχώνα τὸυ Νότι Μπό- τωσιν τὸν Παπαδιαμαντόπουλο και άλλους 'Ελληνες που τὸυς ε- ββαίωσαν πρώτα.»

'Εξη μήνες μετά τή τραγῳδία τὸυ Μεολογγίου, ένας από τὸς έπιούριμους Ζακυνθίνους, ο Δραγάν, έστειλε στο γιού τὸυ Ποπα- διαμαντοπουλου τὸν Παναγιώτη, ένα γράμμα Γάλλου, άξιοματιού τὸυ 'Μπαρτα Πασό, ο έπ' τῶς εφέρατε την ύποψι οτι ένας από τὸυς άποκεφαλισθέντας ήταν ο 'Ιωάννης Παπαδιαμαντόπουλος : «'Απέθανε γενναία !» έγραφε ο Τονρογιάλλος.